

Skanska Sverige AB
c/o: VÄG & ANLÄGGNING, SYD
Box 1054
621 21 Visby

Bedömning av kompletterande miljöteknisk markundersökning

Visby Förrådet 2

Riskklass

Riskklass efter kompletterande markundersökningar kvarstår som riskklass 2 (stor risk) för nuvarande markanvändning inom fastigheten.

Bakgrund

Skanska Sverige AB lät under 2023 och 2024 utföra markundersökning av fastigheten i flera omgångar. Avsikten var att undersöka ev föroreningssituation inför köp av tomträtt. Tidigare utförda undersökningar har sammanfattats i enhet miljö meddelande 2025-12-11. I meddelandet bedömde enhet miljö att ytterligare kompletterande provtagning behövdes för delverksamheter som inte tidigare undersökts. Riskklass ändrades även till riskklass 2.

Förslag till provtagningsplan för kompletterande markundersökning inkom 2026-04-10 från Sweco på uppdrag av Skanska Sverige AB. Provtagningsplanen omfattade de delområden som enhet miljö påtalat samt kompletterande provtagning för att avgränsa tidigare områden där föroreningshalter över MKM påträffats. Enhet miljö meddelande 2026-04-22 att provtagning kunde utföras enligt förslag.

En rapport efter den kompletterande undersökningar inkom 2026-07-03.

Av rapporten framgår bl a följande:

- Skanska planerar att överlämna fastigheten till Region Gotland. Skanska har arrenderat fastigheten och bedrivit verksamhet på området sedan 1980.
- Verksamheten har bland annat omfattat asfaltverk, verkstad, upplag av olika typer av byggmaterial samt uppställning av fordon och maskiner.
- Ett asfaltverk var uppställt och i drift i den östra delen av fastigheten under perioden 2006–2016.
- Krossning av asfalt har skett i en begränsad del av fastigheten, längst i öster.
- Från 2020 har verksamheten huvudsakligen bestått av mottagning av asfalt samt krossning av asfalt som återanvänts som bärlager i olika projekt.
- Den pågående verksamheten består i dag av mottagning och upplag av asfalt inför vidare transport till asfaltverk. Krossning av asfalt bedrivs inte längre.

- Vid ett okänt tillfälle har test av brandsläckare genomförts på en yta.
- Inför den aktuella undersökningen har det även framkommit information om att bearbetning av kraftkabel kan ha förekommit.
- Under provtagning 2023 påträffades halter över MKM (mindre känslig markanvändning) i provpunkt PG3 (öster om lagring av massor) samt i provpunkt PG10 (norr om byggnader).
- Under provtagning 2024 var avsikten att avgränsa förorening som påträffades 2023. Förorening vid PG3 avgränsades. Förorening vid PG10 avgränsades delvis. Ytterligare förorening över MKM påträffades i PG16 (längst åt öster).
- Samtliga halter som överstiger MKM har påträffats i ytliga jordlager.
- Jordprovtagning utfördes genom provgroppsgrävning i 15 provgropar, i enlighet med provtagningsplan.
- Provgroparna grävdes till dess att berg påträffades eller till max 1 m djup.
- Asfaltsprover togs från två av provgroparna (26:8 och 26:9) då det vid jordprovtagningen noterades att asfalt förekom.
- Vid fältarbetet justerades läget för provpunkterna benämnda 26:15, 26:16 och 26:17, då de ursprungligen planerade placeringarna inte var åtkomliga p g a upplag av grus. De nya placeringarna valdes så nära de ursprungliga positionerna som möjligt.
- Totalt analyserades 15 jordprover, ett från varje provgrop, samt ett asfaltsprov.
- Urvalet av prover som analyserats har baserats på fältindikationer samt på information från tidigare undersökningar.
- Samtliga prover har analyserats m a p petroleumämnen och metaller. Vid de provpunkter som syftade till att utreda eventuell påverkan från bearbetning av kraftkabel analyserades även PCB och PFAS-11.
- Det aktuella området bedöms vara jämförbart med MKM. De generella riktvärdena för MKM bedöms därmed vara tillämpliga för området.
- För PFAS har SGI:s preliminära riktvärden använts.
- Samtliga uppmätta halter från den aktuella undersökningen understiger riktvärdena för MKM.
- Föroreningar av petroleumämnen överstiger KM i 7 provtagningspunkter.
- PCB7 påvisades inte i halter över laboratoriets rapporteringsgräns.
- PFAS påvisades i samtliga prover men inte i halter som överskrider riktvärdet för KM.
- Ett asfaltsprov analyserades med avseende på PAH-16. Totalhalt av PAH-16 var 2,9 mg/kg. Asfalten innehåller inte stenkolsjära.
- En situationsplan som redovisar samtliga provpunkter och uppmätta halter i förhållande till riktvärden finns i bilaga till rapporten.
- Sammantaget visar resultatet att halter som överstiger MKM har påträffats i nordvästra, i centrala och östra delen av fastigheten.
- Tidigare kända föroreningar inom och i anslutning till området har, genom tidigare och aktuell undersökning, kunnat avgränsas i plan och djupled. Den kompletterande undersökningen visar inte på någon ytterligare spridning av föroreningar i halter som överskrider MKM. Provpunkter med halter som överstiger KM har identifierats spridd över hela fastigheten.
- Provtagning har genomförts i ett stort antal provpunkter, vilket bedöms ge ett representativt underlag för att beskriva föroreningssituationen inom fastigheten.
- Undersökningen bedöms därmed ge ett tillräckligt underlag för att redovisa kända markförhållanden inför överlämning av fastigheten.

up

Bedömning

Enhet miljö har tagit del av rapport efter markundersökning. Undersökningen bedöms i huvudsak ha följt provtagningsplan. Avvikelser har motiverats.

Bedömningen delas att för aktuell markanvändning (industriområde) är Naturvårdsverkets riktvärde för MKM (mindre känslig markanvändning) relevant för jämförelse av föroreningspåverkan.

Enhet miljö konstaterar att den kompletterande markundersökningen innehåller en beskrivning av all känd tidigare och nuvarande verksamhet och att Skanska nu har för avsikt att avsluta sin verksamhet på fastigheten.

Fastigheten bedöms nu ha undersökts i tillräcklig omfattning för att kunna bedöma föroreningssituationen. Såsom framgår av rapporten så har provpunkter med halter som överstiger KM identifierats spritt över hela fastigheten och halter som överstiger MKM i 3 olika delområden som nu är avgränsade. Någon egentlig förorening efter bearbetning av kraftkabel har inte kunnat påvisas. Rapporten har inte omfattat något förslag på utpekade delområden som behöver åtgärdas.

Riskklass efter kompletterande markundersökningar kvarstår som riskklass 2 (stor risk) för nuvarande markanvändning inom fastigheten då behov finns av avhjälpandeåtgärd. Åtgärd behöver utföras oavsett om verksamheten ska fortsätta eller avslutas på platsen. Ansvarig för utförande av avhjälpningsåtgärd är Skanska Sverige AB som har bedrivit miljöfarlig verksamhet på platsen sedan 1980-talet.

En anmälan om avhjälpandeåtgärd/sanering bör komma in i god tid innan planerat genomförande. Samråd ska ske med enhet miljö om tidplan för åtgärden. Anmälan kommer att hanteras som ett separat ärende där handläggningsavgift tas ut.

Vid framtagande av åtgärdsplan för åtgärden ska särskilt grundvattenskydd beaktas då fastigheten ligger inom sekundärt vattenskyddsområde. Gällande markanvändning är industri.

I övrigt så förutsätts att befintliga schakthögar skickas till godkänd mottagningsanläggning alternativt återvinns (kan vara anmälningspliktigt) innan verksamheten avslutas på platsen.

Information om utförd undersökning kommer att översändas till Länsstyrelsen för uppdatering av register över potentiellt förorenade områden.

Avgift

Avgift för handläggning av ärendet ingår i den årliga tillsynsavgiften.

Enhet Miljö

Claudia Maretic Castillo
Miljöskyddsinspektör
0498-269391
claudia.castillo@gotland.se

Så här hanterar Region Gotland personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.gotland.se/personuppgifter.